

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: **xxx**
zastoupen Mgr. Reném Gemmelem, advokátem, se sídlem Poštovní 39/2,
Ostrava,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ve věcech služebního poměru ze dne 18. 1. 2018, č.j. MV-135326-6/SO-2017,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

[1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhá zrušení rozhodnutí ministra vnitra ve věcech služebního poměru ze dne 18. 1. 2018, č.j. MV-135326-6/SO-2017 (dále též „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí ředitele odboru sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ve věcech služebního poměru ze dne 25. 9. 2017, č.j. OSZ-140208-52/D-Mš-2017, jímž byla žalobci uložena povinnost vydat bezdůvodné obohacení získané na výsluhovém příspěvku za dobu od 16. 3. 2014 do 31. 3. 2017 v celkové výši xxxx Kč, a to do 8 dnů od právní moci rozhodnutí, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

[2] Žalobce v žalobě uplatnil tyto žalobní body, jimiž je soud při svém přezkumu vázán. Nejprve poukázal na proběhlé správní řízení, svou argumentaci, kterou v něm uplatňoval i skutkový a právní názor žalovaného. S ním nesouhlasil, neboť podle ust. článku 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod lez státní moc uplatňovat pouze v mezích stanoveným zákonem, přičemž žádný právní předpis nepřiznává správním orgánům pravomoc rozhodovat o vydání bezdůvodného obohacení, tyto vztahy náleží pouze soudům (odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 1. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4410/2010). Je nerozhodné, zda se tak stalo z titulu soukromého nebo veřejného práva, toto právo rovněž nenáleží správě sociálního zabezpečení. Poukazuje na závěry z rozhodnutí zvláštního senátu ze dne 15. 12. 2011, sp. zn. Konf 70/2011, kdy k projednání takových nároků jsou příslušné soudy.

[3] Dále uvedl, že nebyl povinen vydat plnění, které přijal jako dobrověrný nabyvatel ve víře, že mu plnění právem náleží, tato dobrá víra byla založena pravomocným rozhodnutím služebního funkcionáře, kterým mu byl výsluhový příspěvek přiznán od 1. 10. 2008. Namítá, že pravomocné rozhodnutí je nadáno presumpcí správnosti, v té době proti němu nebylo navíc vedeno trestní stíhání, a i poté je nutné ctít presumpci neviny. Až do pravomocného odsouzení tak vnímal vyplacený výsluhový příspěvek jako plnění, které mu podle hmotného práva náleží.

[4] Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil a navrhoval ji zamítnout jako nedůvodnou, přičemž v důvodech odkazoval na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Zrekapituloval rozsáhlé předchozí řízení, které se týkalo různých otázek spojených s žalobcovým služebním poměrem, řízení o výsluhových nárocích je zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „*zákon o služebním poměru*“), svěřeno služebnímu funkcionáři, což uznává i soudní judikatura (rozsudky Městského soudu v Praze sp. zn. 11 Ad 23/2016, 8 Ad 16/2012, 9 Ca 214/2009), žalobcem namítané rozhodnutí zvláštního senátu a usnesení Nejvyššího soudu se týkalo bezdůvodného obohacení získaného výplatou důchodu Českou správou sociálního zabezpečení a získání bezdůvodného obohacení od města na základě smluvního vztahu. Poukázal, že zákon o služebním poměru nezná žádný liberační důvod pro vrácení plnění přijatého v dobré víře.

[5] V odůvodnění napadeného rozhodnutí je mj. ve vztahu k žalobním bodům uvedeno, že rozhodnutím ministra vnitra ve věcech služebního poměru ze dne 23. 2. 2017 byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí ministra vnitra, kterým bylo v přezkumném řízení zrušeno pravomocné rozhodnutí o výsluhovém příspěvku, jímž byl tento žalobci odebrán od 1. 10. 2008. Dále je uvedeno, že úprava pravomoci rozhodnout pro služebního funkcionáře je součástí zákona o služebním poměru, tento zákon pak ani nezná žádný liberační důvod, když žalobce věděl nebo musel vědět, že šlo o částky nesprávně určené nebo omylem vyplacené, v době propuštění ze služebního poměru proti němu bylo vedeno trestní řízení, v němž byl pravomocně uznán vinným, tedy že nastaly okolnosti, za kterých zákon o služebním poměru výplatu výsluhového příspěvku vylučuje.

[6] Ve správním spise jsou dále založeny trestní rozsudky a usnesení odvolacího a dovolacího soudu o zamítnutí a odmítnutí opravného prostředku, z nichž je patrné, že žalobce byl pravomocně v trestním řízení odsouzen.

[7] Z rozsudku zdejšího soudu ze dne 22. 8. 2017, čj. 11 Ad 9/2017-47 (účastníkům znám, neboť byly titíž, jako v tomto řízení) je patrné, že: „žalobce byl na základě vlastní žádosti ze dne 29. 7. 2008 propuštěn ze služebního poměru příslušníka Policie České republiky podle § 42 odst. 1 písm. m) zákona o služebním poměru. Jeho služební poměr skončil podle § 42 odst. 5) písm. c) zákona uplynutím dvou kalendářních měsíců následujících po dni doručení žádosti, tedy dne 30. 9. 2008.

[8] Ředitel Oblastního ředitelství služby cizinecké policie v Ostravě vydal dne 23. 9. 2008 další rozhodnutí ve věcech služebního poměru, kterým žalobce propustil ze služebního poměru příslušníka bezpečnostních sborů podle § 42, písm. b) zákona o služebním poměru, protože žalobce porušil služební slib s tím, že se dopustil zavrženého jednání, které má znaky trestného činu padělání a pozměňování veřejné listiny a trestného činu podvodu podle § 176 odst. 1 a § 250 odst. 1 trestního zákona. Zároveň je toto chování způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru. Z odůvodnění rozhodnutí dále vyplývá, že dne 30. 7. 2008 byly Inspekcí ministerstva vnitra zahájeny úkony trestního řízení ve věci podezření ze spáchání trestného činu padělání a pozměňování veřejné listiny a podvodu, a že je vedeno prověřování k této trestné činnosti.

[9] Dne 2. 10. 2008 vydal ředitel Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby v Ostravě oznámení, v němž deklaroval, že služební poměr žalobce skončil dnem 29. 9. 2008, kdy žalobci bylo doručeno rozhodnutí ve věcech služebního poměru ze dne 23. 9. 2008, tedy z důvodu porušení služebního slibu. Předchozí rozhodnutí o propuštění žalobce ze služebního poměru ze dne 29. 9. 2008 na základě jeho vlastní žádosti tedy nebylo považováno za účinné, neboť podle tohoto rozhodnutí měl služební poměr skončit později - až dnem 30. 9. 2008.

[10] Protože však v přezkumném řízení vydal ministr vnitra dne 2. 2. 2009 rozhodnutí č. 26/2009, kterým zrušil pravomocné rozhodnutí ředitele Oblastního ředitelství služby cizinecké policie v Ostravě ze dne 23. 9. 2008, neboť rozhodnutí bylo vydáno po uplynutí objektivní lhůty podle § 42 odst. 4 zákona o služebním poměru, nabylo účinnosti rozhodnutí ředitele Oblastního ředitelství služby cizinecké policie v Ostravě ve věcech služebního poměru ze dne 22. 9. 2008, kterým byl žalobce propuštěn ze služebního poměru na základě vlastní žádosti ke dni 30. 9. 2008.“

[11] Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“), a o důvodnosti podané žaloby uvážil takto.

[12] Podle ust. § 213 odst. 1 zákona o služebním poměru, v rozhodném znění: „Za bezdůvodné obohacení se považuje prospěch získaný plněním bez právního důvodu, z neplatného právního úkonu nebo z rozhodnutí služebního funkcionáře, které bylo zrušeno.“

[13] Podle ust. § 170 zákona o služebním poměru: „V řízení ve věcech služebního poměru se rozhoduje o právech nebo povinnostech účastníků.“

[14] Podle ust. § 171 zákona o služebním poměru: „Řízení ve věcech služebního poměru se nevztahuje na a) přijímací řízení, b) služební hodnocení, c) vyslání na služební cestu, d) vyslání na studijní pobyt, e) vyslání na ozdravný pobyt, f) nařízení služební pohotovosti, g) rozvržení doby služby v týdnu, h) nařízení služby přesčas, i) určení nástupu dovolené a odvolání z ní a j) udělování služebního volna s poskytnutím služebního příjmu.“.

[15] K první žalobní námitce soud uvádí, že obecně pochopitelně s žalobcem je možné souhlasit ohledně uplatňování státní moci a pravomoci rozhodovat spory v obecné rovině, v tomto konkrétním případě však tyto obecné zásady není možné aplikovat z důvodu existence zvláštní právní úpravy, kterou je zákon o služebním poměru, který sám stanoví pravomoc příslušného služebního funkcionáře o právu rozhodnout. Z ústavního hlediska je takový postup předvídaný Listinou základních práv a svobod (srov. článek 36 odst. 1 Listiny, který výslovně pravomoc domáhat se práva stanoví nejen soudu, ale i jinému orgánu, když podrobnosti takové úpravy ponechává Listina na zákonodárci, který ji v tomto případě stanovil v úpravě řízení podle zákona o služebním poměru, jak soud uvedl příkladmo shora v tomto odůvodnění).

[16] Argumentace žalobce, že právní předpis nestanoví pravomoc služebního funkcionáře rozhodovat o vydání bezdůvodného obohacení, je tak podle názoru soudu v rozporu s velmi široce formulovanou úpravou této pravomoci pro služebního funkcionáře v ust. § 170 zákona o služebním poměru, přičemž zákonná výluka podle ust. § 171 tohoto zákona se neuplatní, neboť toto řízení zde není uvedeno. Pokud tedy zákon o služebním poměru upravuje institut bezdůvodného obohacení, který sám definuje a podle něhož služební funkcionář v této věci rozhodoval (ust. § 213 zákona o služebním poměru), pak upravuje pravomoc pro vedení tohoto řízení pro služebního funkcionáře a o nedostatek pravomoci se tak v daném případě nejedná. Správní soudy tyto žaloby běžně projednávají a o nich rozhodují a prozatím nikdy nedospěli k závěru, že by pravomoc služebního funkcionáře neměla být dána. Pokud žalobce poukazoval na dvě rozhodnutí, jimiž svou argumentaci podporoval, pak ty podle názoru soudu nelze použít, neboť skutkové situace, na nichž tyto rozhodnutí stojí, jsou jiné a s touto věcí nesrovnatelné – v případě usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 1. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4410/2010 je jediná podobnost v otázce bezdůvodného obohacení, jinak se však všechny okolnosti liší – jednalo se o spor ze smlouvy mezi veřejnoprávní a soukromoprávní korporací, v němž podle odůvodnění nikde nebylo ani tvrzeno, že by se jednalo o řízení podle zákona o služebním poměru, v případě usnesení zvláštního senátu ze dne 15. 12. 2011, čj. Konf 70/2011 – 16, se věc týkala bezdůvodného obohacení z výplat důchodu, rovněž zde nebyla ani tvrzena aplikace zákona o služebním poměru). Soud tak k tomuto žalobnímu bodu uzavírá, že jej nemá za důvodný, když pravomoc k vydání rozhodnutí měl služební funkcionář podle zákona o služebním poměru.

[17] V dalším žalobním bodě se žalobce dovolává dobré víry při přijetí tohoto plnění. Ani tento žalobní bod soud nemá za důvodný. Je nutné uvést, že sám zákon o služebním poměru žádnou dobrou víru ve smyslu, jak jí argumentuje žalobce, nezná. Nicméně s ohledem na obecné zásady právní a značnou podobnost vyplaceného plnění s plněním podle občanského práva u bezdůvodného obohacení, soud uvádí, že souhlasí s tímto posouzením, které provedl žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí, když tuto dobrou víru u žalobce neshledal z toho důvodu, že žalobce v době přijímání plnění

byl trestně stíhán, což zakládá zákonnou podmínku vyloučení možnosti výplaty výsluhového příspěvku. Přímo proti tomuto skutkovému závěru žalobce nijak nebrojí, pouze poukazuje na to, že pravomocné přiznání výsluhového příspěvku je nadáno presumpcí správnosti a pokud přijal plnění na jeho základě, musel být v dobré víře. S tím soud nemůže souhlasit, neboť v daném případě přímo zákon o služebním poměru stanoví skutkovou podstatu, která zakládá vznik bezdůvodného obohacení, na zrušení příslušného správního rozhodnutí (srov. znění právní normy v ust. § 213 zákona o služebním poměru). Sám zákon tak vychází z toho, že původní rozhodnutí bylo pravomocné a že podle něj bylo postupováno, stanoví však svoji podmínku pro vznik bezdůvodného obohacení, kterou v případě žalobce byla splněna. Ohledně té části žalobní námitky, kde žalobce namítá, že až do doby pravomocného odsouzení je na něj nutné hledět jako na nevinného, tak soud uvádí, že stejně jako předchozí část námitky, nic takového zákon o služebním poměru pro vznik bezdůvodného obohacení neupravuje – zákon pracuje pouze s tím, že příslušné rozhodnutí bylo zrušeno, a to bez ohledu na důvod, proč se tak stalo. K tomu v daném případě u žalobce došlo, neboť rozhodnutí o přiznání výsluhového příspěvku bylo pravomocně zrušeno, proto u žalobce došlo u plnění, které přijal podle takto zrušeného správního rozhodnutí, k bezdůvodnému obohacení.

[18] V dané věci tak soud uzavírá, že podanou žalobu nepovažuje za důvodnou a proto ji zamítl (ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.).

[19] Ve věci soud rozhodl rozsudkem bez nařízení jednání, neboť účastníci proti takovému postupu neměli ve stanovené lhůtě námitek a jednání k projednání žaloby nebylo nutné, když soud neprováděl další dokazování (ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.).

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že žalovanému státu tyto nevznikly, soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 11. února 2021

JUDr. Ladislav Hejtmánek, v.r.
předseda senátu